

Lausunto

19.5.2022

VN/6327/2022

VN/6327/2022-OKM-26

SM Sisäministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunto arpajaislain muuttamista koskevaan hallituksen esitykseen

Arpajaislain muutosta koskevassa esityksessä on tarkoitus ottaa käyttöön uusi rahoitusmalli, jossa toimintoja rahoitettaisiin vuoden 2024 alusta lukien menokehyyksen sisältä yleiskatteellisista budjettivaroista. Arpajaislaissa säädetyistä Veikkaus Oy:n tuoton yksilöidyistä käyttötarkoituksista ja rahoituksen jakautumisesta eri käyttökohteisiin luovuttaisiin uuden rahoitusmallin johdosta. Veikkaus Oy:n tuotto otettaisiin jatkossa yleiskatteellisena valtion talousarvioon käytettäväksi talousarvion mukaisiin menoihin.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla Veikkauksen tuoton käyttötarkoituksesta ja jakautumisesta ei enää säädettäisi rahoituksen urheilun ja liikuntakasvatuksen, tieteen, taiteen sekä nuorisotyön edistämisen kesken. Kyseisiä toimintoja rahoitettaisiin jatkossa opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokan määrärahoista. Vuosien 2024-2027 julkisen talouden suunnitelmaan ja vuoden 2024 valtion talousarvioon määrärahat sisällytettäisiin pääluokan talousarvion lukuihin arpajaislain mukaisten jakosuhteiden mukaisesti.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että vaikka laissa määritellyt jakosuhteita ei enää olisikaan voimassa, rahoituksen jako pääluokan 29 sisällä tulee toteuttaa lain mukaisin osuuksin tieteen, taiteen, liikunnan ja urheilun sekä nuorisotyön kesken. Arpajaislain mukaiset jakosuhteet ovat merkityksellisiä uuden järjestelmän käyttöönottovaiheessa. Rahoituksen jakautumisen muuttaminen jatkossa vuoden 2024 jälkeen edellyttää aina momenttien välisiä määrärahasiirtoja talousarviomenettelyllä.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö kiinnittää huomiota, että hallinnonalalla merkittävä osuus edunsaajien rahoituksen käyttökohteista on sellaista, että sitä sisältyy myös talousarvion yleiskatteelliseen osuuteen. Uudistus mahdollistaa samaan käyttötarkoitukseen käytettävän rahoituksen budjetoinnin jatkossa yhdelle momentille. Momenttirakenteen uudistaminen edistää talousarvion läpinäkyvyyttä ja edistää sitä kautta myös joustavampia määrärahan käytön mahdollisuuksia. Myös menettelyllisesti uudistus selkeyttäisi valtion talousarvion rakennetta ja mahdollistaisi momenttirakenteen kehittämisen. Samalla talousarvion läpinäkyvyys paranisi, kun voitaisiin purkaa eräiden toimintojen, kuten valtionosuuksien ja eräiden valtion menojen budjetointi kaksille eri momenteille. Menojen seuranta paranisi ja muutos vähentäisi myös hallinnollista työtä. Uuteen malliin liittyisi opetus- ja kulttuuriministeriön osalta myös mahdollisuus siihen, että tulevaisuudessa hallitus voisi esimerkiksi päättää aiempaa joustavammin yhden sektorin rahoituksen lisäämisestä toisen sektorin rahoituksen kustannuksella. Tätä riskiä pienentämään yhteisymmärrysmuistiossa on ehdotettu parlamentaarisen neuvottelukunnan perustamista yleishyödyllisille yhteisöille myönnettävän rahoituksen ja toiminnan kehittämisen seurantaan varten. Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää esitystä neuvottelukunnan perustamisesta kannatettavana.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriössä on valmistelussa lakiluonnos uudesta rahoitusmallista johtuvien teknisluonteisten muutosten tekemiseen opetus- ja kulttuuriministeriön toimialan lainsäädäntöön. Ehdotusluonnos on tarkoitus jatkovalmistelussa yhdistää osaksi lausunnon kohteena olevaa arpajaislain muutosta koskevaa hallituksen esitystä. Opetus- ja kulttuuriministeriötä koskevassa hallituksen esityksessä esitetään poistettavaksi toimialan lainsäädännöstä maininnat, jotka koskevat rahapelitoiminnan tuottojen käyttämistä tieteen, taiteen, liikunnan ja urheilun sekä nuorisotyön rahoittamiseen. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalla säädetään rahapelitoiminnan tuoton käytöstä tiettyyn tarkoitukseen yhteensä yhdeksässä laissa. Koska valtion rahoitus toimintoihin tulisi jatkossa kokonaan yleiskatteellisista budjettivaroista, viittaukset rahapelitoiminnan tuottojen käyttämisestä tiettyyn tarkoitukseen käyvät tarpeettomiksi.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö kiinnittää huomiota seuraaviin rahapelitoiminnan tuoton ja tieteen rahoituksen yhteyttä koskeviin seikkoihin:

Sivulla 30 olevaan kappaleeseen:

- 1) vastuualue sanan voi poistaa ja puhua vain tieteen edunsaajista
- 2) Arkistolaki 831/1994 ei tältä osin tarvitse muutosta vaan laki yksityisten arkistojen valtionavusta 1006/2006
- 3) Kotus ei ole tutkimuslaitos, oikea muoto on laki Kotimaisten kielten kesuksesta 1403/2011

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Talousjohtaja

Pasi Rentola

Jakelu SM Sisäministeriö

Tiedoksi SM PO Lainsäädäntöyksikkö
OKM KTPO Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto
OKM KUPO Kulttuuri- ja taidepolitiikan osasto
OKM NUOLI Nuoriso- ja liikuntapolitiikan osasto

VN/6327/2022-OKM-26

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: